

UutisKymi

Teollisuusryhmä Kymin julkaisu n:o 12

43. vuosikerta

22.11.1983

Energia-asiat oikealla tolalla

Kymin energiapolitiikka on sopusoinnussa kv. energiaan liittyvien pyrkimysten kanssa, toteaa voimapäällikkö Ossi Koskipuro s:lla 2.

Paperin matkaanlähtö

Kuorma-autot kuljettavat lähes kaiken Kymiltä kotimaahan toimitettavan paperin. Kuljetuksen antajan ja kuljetusliikkeen edustajien mielipiteitä ja tunnelmia lastauspaikalta keskiaukeamalla. Kuvassa Matti Yrjölä, yksi Kuusanniemessä usein käyvä kuljettaja.

Juantehdas ennätysvauhdissa

Lokakuussa saavutettiin Juankosken kartonkitehtaalla uusi tuotantoennätys, 3315 tonnia. Entinen ennätys oli vuoden 1981 elokuulta, 3214 tonnia.

Merkittävä aloitepalkkio myönnetty Karkkilassa

Santasalon konepajalla työskentelevä Reino Kanta-Oksa on saanut tähän asti suurimman aloitepalkkion Karkkilassa, kokonaismäärältään 54.000 markkaa. Kanta-Oksan tekemä aloite liittyy valimon jarrulaikkalinjalla ongelmalliseksi todettuun terien vaihtoon. Nyt hyväksytyllä teräpidikeratkaisulla on ongelma saatettu pois päiväjärjestyksestä.

"Jarrulaikkalinjalla on hyvin oleellista asennusajan saattaminen minimiin, jotta varsinainen koneaika saadaan mahdollisimman ylös. Reino Kanta-Oksan aloitteen myötä pystymme oleellisesti vähentämään terän asennusaikaa, vähentämään turhaa työtä ja samoin ratkaisu merkitsee jarrulaikkojen laadun parantumista", toteaa tuotantopäällikkö Heikki Paatela Karkkilan valimosta.

Reino Kanta-Oksan aloite on hyvä esimerkki siitä, mihin aloitetoiminnalla voidaan päästä ja saada aikaan. Oman työkokemuksensa myötä Kanta-Oksa kehitti ratkaisun ongelmaksi koettuun jarrulaikkalinjan terien vaihtoon.

Reino Kanta-Oksa työskentelee työkaluosastolla.

Tästä vuodesta tulee taloudellisesti huono

Tämä vuosi tulee olemaan Teollisuusryhmä Kymille taloudellisesti huono. Ensi vuonna tilanne näyttää jonkin verran korjaantuvan, mutta jäävän alustavien budjetinäkymien mukaan edelleen epätydyttäväksi, toteaa varatoimitusjohtaja

Heikki Kellokoski.

"Paperin tarjonnan ja kysynnän suhde tasapainottuu tulevana vuonna hivessä, mutta sanomalehtipaperin kohdalla jatkuu huono tilanne", sanoo Kellokoski ja lisää erikoistuneelle tuotannolle olevan maail-

manmarkkinoilla paremmin tilaa kuin bulkki-laadoille.

Kellokoski painottaa paremman tehdashinnan ja kevyemmän kustannusrakenteen aikaansamisen tärkeyttä haastattelussaan, joka on julkaistu Uutiskymin sivulla 3.

Santasalon suunnittelu ja markkinointi Pitäjänmäelle

Kymi-Strömberg Oy:n Santasalon suunnittelu-, markkinointi- ja talousosastot siirretään nykyään Vantaan Myyrmäessä sijaitsevista toimitiloistaan Teollisuusryhmä Strömbergin Pitäjänmäen tehtaan tiloihin.

Siirrosta on ilmoitettu kaikille asianomaisille. Muutto tapahtuu tämän vuoden joulukuun loppuun mennessä, parhaillaan suunnitellaan Santasalolle varatun tilan käyttöä.

Hyväkuntoisten tilojen käyttöönotto Pitäjänmäellä

ei edellytä varsinaisia kunnostustöitä, mutta joitakin kevyitä väliseiniä puretaan suunnitteluosaston tarvitseman yhtenäisen tilan aikaansaamiseksi.

Strömbergillä ja Santasalolla on jo vanhastaan ollut yhteistyötä mm. paperikoneiden käyttöjen toimituksissa: Strömbergin tehoelektronikka on ollut päätoimittaja ja valmistanut käyttöihin sähköisen osuuden ja Santasalo on alihankkijana toimittanut mekaanisen osuuden.

Muutosta Pitäjänmäelle uskotaan koituvan molemmille osapuolille synergiahyötyä ja samalla Santasalolle myös avautuneen mahdollisuus CAD (Computer Aided Design) -menetelmän käyttöön suunnittelussa.

Santasalon suunnittelu- ja markkinointiosasto on toiminut nykyisissä tiloissaan Myyrmäessä vuodesta 1979 lähtien. 690 neliön tiloissa on työskennellyt noin 40 henkilöä.

Kymi-Strömbergiltä joukkovelkakirjalaina

Kymi-Strömberg Oy laski 7.11. markkinoille 30 miljoonan markan joukkovelkakirjalainan. Laina tarjotaan yleisön merkittäväksi Yhdyspankin kaikissa konttoreissa 16.12.1983 saakka.

Lainan korko on tällä hetkellä 13,5 prosenttia ja aina vähintään 13 prosenttia. Suomen Pankin peruskoron noustessa nousee joukkovelkakirjalainan korko vastaavasti.

Viiden vuoden laina-aika

Laina-aika on viisi vuotta. Lainan lyhennys tapah-

tuu yhtenä eränä laina-ajan päättyessä. Laina-aikana voi nostaa korot. Joukkovelkakirjat ovat verollisia, mutta omaisuustulovähennyksen ansiosta yksityishenkilöllä voi olla verovapaata korko-, osinko- tai vuokratuloja yhteensä 2 750 markkaa vuodessa. Vuonna 1984 summa nousee 2 900 markkaan.

Sijoituksen voi nopeasti muuttaa rahaksi pankin välityksellä Helsingin arvopaperipörssissä. Kymi-Strömberg Oy:n vakavaraisuus ja SYP-yhtymän voimavarat tekevät sijoituksesta turvallisen.

Joukkovelkakirjaa voi merkitä jo 500 markalla.

Kymi-Strömberg-konserni oli 54. Pohjolassa, 460. USA:n ulkopuolella

Kymi-Strömberg -konserni on 460. suurin yritys Yhdysvaltain ulkopuolella, ilmenee amerikkalaisen Fortune-lehden julkaisemasta listasta.

Seitsemän muutakin suomalaista yritystä pääsi samalle listalle. Suomalaisista sijoittui parhaiten Neste, jonka järjestysnumero oli 129. Ahlström oli 488. sijalla ja Wärtsilä 490. sijalla.

Ruostalaisen Veckans Affärer-lehden keräämistä tiedoista puolestaan ilmenee,

että Kymi-Strömberg -konserni on pohjoismaiden 54. suurin yritys. Neste on pohjoismaissa neljäs suurisuuruusvertailussa ja Kesko kuudes. Sadan suurimman joukkoon mahtuu yhteensä 21 suomalaistryöstä.

Talouselämä-lehden julkaisemalla Suomen suurimpien konsernien listalla Kymi-Strömberg -konserni sijoittuu 10. tilalle. Pelkästään teollisuutta harjoittavista yrityksistä konserni on liikevaihdolla mitaten kuudes.

Santasalolaiset työskentelevät tämän vakuutusyhtiö Kalevan omistaman talon kuudennessa kerroksessa kuluvan vuoden loppuun saakka.

Suomi elää metsästä

Uusi puusopimus metsäteollisuuden ja metsänomistajien kesken on syntynyt. Harvoin on edes tulopoliittisia paketteja jouduttu kokemaan yhtä suurella työllä ja tuskalla. Toivottavasti uusi yhteisymmärrys puukaupan ehdoista laukaisee tilanteen ja puuhuolto metsäteollisuudessa alkaa taas normaalisti toimia.

Kysymys on varsin elintärkeästä asiasta, jota voi havainnollistaa ns. panos-tuotos -laskelmien valossa. Annetaan "mallin" pyöriä ja kertoa, miten tärkeä sektori metsätalous ja metsäteollisuus esimerkiksi työllistäjänä tämän päivän Suomessa vielä on.

Jos metsäteollisuuden tuotanto vaikkapa puupulpan takia vähenisi 20 %, tämä välittömästi merkitsisi mekaanisessa metsäteollisuudessa lähes 10 000 ja kemiallisessa runsaan 10 000 henkilön työttömyyttä. Mikäli kerrannaisvaikutukset otetaan huomioon, vähentäisi edellä mainitun suu-

ruinen tuotannon supistuminen työllisyyttä muilla aloilla saman verran kuin itse metsäteollisuudessa. Kaiken kaikkiaan siis n. 40 000 henkilöä.

Jos edelleen seuraamme panos-tuotos -laskelmien työllisyysvaikutuksia, voidaan todeta, että miljoonan markan tuotannon lisäys mekaanisessa metsäteollisuudessa saa puolestaan aikaan 9 uutta työpaikkaa koko kansantaloudessa. Vastaavaksi luvuksi "malli" antaa kemiallisessa metsäteollisuudessa 7. Monella-kaan toimialalla ei yllätä vastaaviin suorituksiin.

Näen jo monta puistelevaa päätä lukijoihini joukossa. Puistelekaa vaan. Kansantalouden eri lohkojen riippuvuutta toisistaan on "tavallisen" ihmisen vaikea nähdä. Useimmiten ihminen ei näe kuin itsensä - ja senkin peilistä. Lisätäköön sen takia, että heijastusvaikutukset näkyvät ennen kaikkea puun korjauksessa, kuljetuksissa, metal-

liteollisuudessa, energian tuotannossa ja kaupassa. Joskus voi naapureillakin mennä huonosti, kun itsellä menee huonosti.

Voidaan myös laskea, kuinka paljon 1 milj. m³ kotimaista raakapuuta lisää kansantuotetta käytyään metsäteollisuuden jalostusprosessin läpi. Nykyisin se olisi noin 1 mrd markkaa. Näin ollen esimerkiksi metsän tuotantoa lisäävät ohjelmat, kuten Metsä-2000 eivät ole huuhaa-hommia. Kuvitellut miljardit jäävät kuitenkin saamatta, mikäli puut lahoavat metsiin tai metsien ns. moninaiiskäyttö onkin vain samoilua sammalikoilla.

Päätän siihen mistä aloitinkin. Suomi elää metsästä, jos metsä elää eli sitä hakataan ja puuhuolto toimii.

Posuu

Metsäteollisuudella toimialakampanja

Metsän merkityksestä muistutetaan yleisöä

Suomen Metsäteollisuuden Keskusliitto on käynnistänyt lokakuun lopulla koko toimialaa esittelevän kampanjan "Suomi elää metsästä". Julkisuudessa kampanja on näkynyt tietoisuutena televisiossa ja ilmoituskampanjana sanomajärjestöjen aikakauslehdissä.

Suomen metsäteollisuuden puheenvuoro keskusteluun metsistämme on kannanotto sen puolesta, että esillä pysyisi tärkeä tosiasia: maamme hyvinvointi ja kasvun perusta on edelleen keskeisesti metsiemme ja metsäteollisuuden varassa.

Suomi elää metsästä -ilmoituskampanja käynnistyi 26. lokakuuta televisiossa ensimmäisen kerran nähdyllä tietoisuudella.

Sanomalehti-ilmoituksissa käsitellään metsän ja metsäteollisuuden merkitystä kolmesta eri näkökulmasta. Kansantalouden kannalta on tärkeää muistuttaa, että useampi kuin joka toinen vientimarkka tulee metsä-

teollisuuden ponnistelujen tuloksena.

Toiseksi: viljelijä-metsänomistaja tuntee selvästi puun ja leivän yhteyden. Siksi hakkuukypsän metsän sadon korjaaminen on yhtä luonnollista kuin kypsän viljan sadon korjaaminen pellolta.

Kolmas näkökulma painottaa metsän merkitystä yhteiskuntamme työllistäjänä: joka viides suomalainen saa suoranaisesti toimeentulonsa metsästä.

Aikakauslehti-ilmoituksissa esitellään suomalaista metsäalan osaamista maailmalla.

Uusi puun-ostostrategia

Metsäteollisuuden puun-tarpeen tyydyttäminen on viime aikoina osoittautunut pulmalliseksi. Puun tuonnilla on vältetty tuotantoko-

neiston vajaakäytöstä aiheutuvat tappiot ja markkina-osuuksien menetykset. Tuonti ei kuitenkaan turvaa metsäalan työllisyyttä.

Huomattava osa metsänomistajista ei miellä omaisuutensa metsätaloudellista merkitystä. Näiden metsien saamiseksi aktiivisen metsänhoidon piiriin tarvitaan sekä metsänhoitoyhdistysten että metsäteollisuuden organisaation voimavarat.

Välttämättömän yhteistyön aloittaminen edellyttää uutta asennoitumista, aloitteellisuutta ja yhteistyökykyä metsään liittyvässä työssä.

Suomen Metsäteollisuuden Keskusliitto on erityisen projektiryhmän avulla käynnistänyt metsäteollisuuden uuden puunostostrategian, työnimeltään SÖPU. Strategia on kaksitahoinen: toisaalla metsänomistajan tarpeista alkava ostotoiminnan kehittäminen, toisaalla edelläkävijä kattokampanja Suomi elää metsästä.

Voimapäällikkö Ossi Koskipuro

Energia-asiat meillä kansainvälisesti katsoen hyvällä mallilla

Kymiyhtiön energiapolitiikka on yllättävän hyvin sopusoinnissa New Delhissä Intiassa viime syyskuussa pidetyn Maailman Energia-konferenssin 12. kokouksen lopputoteamusten kanssa.

Kokouksessa mm. todettiin, että uuden tiedon kehittäminen ja soveltaminen on tärkeää. Kymiyhtiö ei itse pysty vaikuttamaan hiilen, öljyn ja kaasun etsintä- ja käyttötekniikkaan mutta mm. turpeen, matala-arvoisen lämmön energiatekniikkaa ja biomassatekniikkaa kehitellään täälläkin.

Kokouksessa todettiin, että omavaraisuusastetta energian suhteen tulisi nostaa mahdollisimman paljon ja mahdollisimman nopeasti Suomen tyyppisissä kehittyneissä maissa. Tämä on samalla omiaan tehokkaasti auttamaan heikommassa asemassa olevia maita, koska tuontien energian kysynnän vähenemisen saatavuus paranee ja hinta halpenee.

Teollisuusmaissa ydinvoiman lisääntyvä käyttö antaa samansuuntaisia tuloksia, koska fossiilisen tuontien energian kysyntä pienenee. Kymiyhtiö onkin viime vuosina käyttänyt yhä enemmän ydinvoimalla tuotettua säh-

köä, esimerkiksi viime vuonna voimayhtiöosuudesta yli 90 prosenttia oli ydinvoimaa. Voimayhtiöiden osuus Kymin tarvitseman sähkön toimituksista oli tuolloin 28 prosenttia.

Kokouksessa suositettiin myös vesivoiman hyödyntämistä; tässä Kymiyhtiö on pitkällä, ja suunnitelmia edelleen kehittämiseksi on olemassa.

Kokouksen kolmas lopputoteamus tähdensi, että omavaraisuusasteen nostaminen käy yleensä käsi kädessä energialähteiden monipuolistamisen kanssa. Eri-laisia polttoaineita on käytettävä riittävästi hyväksi, ettei öljykriisi toistu. Kymiyhtiöllä on laaja energiavalikoima: maakaasua, öljyä, kivihiiltä, turvetta, jätteitä, mustalipeää ja vetyä. Kotimaisten polttoaineiden osuus viime vuonna oli 59 prosenttia.

Sekä energiavalikoiman monipuolisuus että omavaraisuus tähtäävät useimmiten juuri liian suuren öljyriippuvuuden pienentämiseen. Kehitysmaiden talouskehityksen kannalta öljyn käyttö on keskeinen edellytys, Suomen tapaisessa maassa öljyriippuvuuden pienentäminen olisi ensisijaisesti tapahduttava ydin-

Kymin voimalaitosten kattiloissa pystytään käyttämään monia polttoaineita. Kuvassa Voikkaan höyryvoimalaitos, jossa voidaan polttaa kivihiiltä, öljyä, maakaasua ja puujätettä.

voiman lisäämisellä. Viidennessä lopputoteamuksessa asetetaan tavoitteeksi energian tehokas käyttö ja energian säästö.

Kuusanniemen ja Kymintehtaan tehdasalueiden energiarajajärjestelmä on parhaita, mitä maailmassa on puunjalostusteollisuuteen rakennet-

tu. Sitäkin voidaan vielä parantaa, mutta lisäinvestoinnit energiansäästöön ovat kalliita.

Vastapainevoima on eräs syy suomalaisten tehtaiden pieniin energiakustannuksiin, energiataloudellisia hienouksia ovat Kuusankoskella mm. kuumen veden valmistus haihduttamalla keittimen paisuntahöyrystä, kattiloiden savukaasusta ja paperikoneiden poistohöyryistä.

Kuudes lopputoteamus käsittelee kansainvälistä yhteistyötä ja kehitysapua. Kansainvälistä yhteistyötä energiaongelmien ratkaisemiseksi on jatkettava. Tässä kohdassa on mainittava mm. Kymiyhtiön ja Neuvostoliiton ao. laitosten yhteistyötä kattilalaitosten kehittämiseksi ja turveteknologiassa.

Koska fossiilisten polttoaineiden käytön ympäristövaikutukset ovat kansainvälisiä, on kansainvälistä yhteistyötä tehostettava myös näissä asioissa, oli konferenssin seitsemäs lopputoteamus. Erityisen ongelman perinteisten, suuressa määrin myös valtakuntien välisen päästöongelmien lisäksi muodostaa polttopuun keräilyä johtuva metsien huononeminen kehitysmaissa.

Kokouksessa voitiin todeta, että energian järkevä lisäkäyttö auttaa parantamaan elinolosuhteita ja elintasoa. Edullinen energia on myös talouskasvun edellytys. Energian tuhlailu käyttöä voi toisaalta johtaa heikompaan elämisen laatuun. Energian järkevää käyttöä on mm. se, että Kymiyhtiö omista kattiloistaan toimittaa kaukolämpöä Kuusankosken kaupungille. Tästä on hyötyä sekä energiataloudellisesti että ympäristönsuojellisesti.

Viimeisessä, yhdeksännessä lopputoteamuksessa sanotaan todellisen uhan energiaongelmien ratkaisulle muodostuvan maailman väestön kasvusta. Sen vuoksi energihuollon parantamistoimenpiteillä on kiire. Jos kasvavan väestön taloudellisen kasvun vaatimukseen aiotaan vastata, tulee maailman energian kulutus kasvamaan kaksinkertaiseksi kahdessa vuosikymmenessä. Kokouksen pitopaikka, Intia oli hyvä esimerkki tästä. Kehitysmaan on vaikea kohentaa elintasoa, vaikkei minkäläinen energiatekniikka tahansa, sillä väestön kasvu on nopeampaa kuin vaurauden.

Varatoimitusjohtaja Heikki Kellokoski:

Kannattavuutta on parannettava

Kymi-Strömberg -konsernissa metsä- ja kemian teollisuutta harjoittavan Teollisuusryhmä Kymin tämän hetken tilanne on ristiriitainen:

Kuusanniemessä jymisee maailman uudenaikaisin ja tuotantokyvyltään mahtava paperikone yhdistettynä suureen sellutehtaaseen, jonka vanha osa jo kaipaa uudistamista. Metsää Kymillä on raaka-ainepohjan tukevoittamiseksi kasvamassa runsaasti ja omasta takaa saadaan myös merkittävä osa energiaa.

Toisaalta: Kuusankoskella tehdään paperia useilla pienillä koneilla, joiden kannattavuus käy yhä heikommäksi. Kustannusrakenne ei paperin päällystämisesäkään ole edullinen

"Vanha konekanta tulee meille entistä ongelmallisemmaksi", pohtii Teollisuusryhmä Kymiä luotsaava varatoimitusjohtaja Heikki Kellokoski.

Tätä taustaa vasten Kellokoski määrittelee Teollisuusryhmä Kymissä kiireellisimmäksi korjauksen kohteeksi kannattavuuden parantamisen.

"Meidän pitää saada markkinahintoja ylös, leikata huomattavasti kustannuksia sekä saada organisaatio toimimaan tehokkaasti", analysoi Kellokoski.

Pieniä yksiköitä

Teollisuusryhmä Kymin tuotantoluvut, 750 000 tonnia paperia ja kartonkia, 320 000 tonnia sellua, 250 000 kuutiometriä sahatavaraa ja 125 000 tonnia klooria ja lipeää ovat suuret.

"Jos katsoo vain niitä, olemme merkittävä paperin tuottaja kansainvälisessäkin vertailussa. Kun asiaa analysoi tarkemmin huomaa, että meillä on kovin paljon pieniä koneyksiköitä."

"Aikaa myöten niiden

ongelmaksi tulee kannattavuus. Ellemme pysty kehittämään tuotantoa ja laatuja, joista saatava myyntihinta kantaisi korkeat kustannukset, on edessä toiminnan supistaminen."

"Me pystymme kehittämään vain niitä osia toiminnastamme, joissa meillä on kilpailukykyä. Sitä puolta, joka ei näytä menestyvän kilpailussa, pyöritetään vain niin kauan, kuin kalkyyli osoittavat pyörittämisen perustelluksi."

Kymillä on Kuusankoskella paljon ns. yhteisiä kustannuksia, jotka nyt jakautuvat monen tuotantoyksikön kannattavaksi. Jos tuotantoyksiköjä joudutaan poistamaan, kerääntyy jäljelle jääville yksiköille liikaa kustannuspainetta.

Näin nämä muuten kilpailukykyiset yksiköt muuttuvat kannattamattomiksi, ellei kustannuksia vähennetä. Pahimmassa tapauksessa tuotannon leikkaaminen edellyttää myös kiinteiden kustannusten leikkaamista.

"Jokainen voi myös omalta osaltaan pyrkiä vaikuttamaan paremman tuloksen saavuttamiseen toimimalla tehokkaammin ja säästävämmin omassa tehtävässään."

Tulevaisuus ei ole ruusuinen

"Kannattavuutta ajatellen Kuusankosken tehtaiden kuva ei siis ole ruusuinen. Paremmen tehdashinnan ja kevyemmän kustannusrakenteen aikaansaaminen on välttämätöntä."

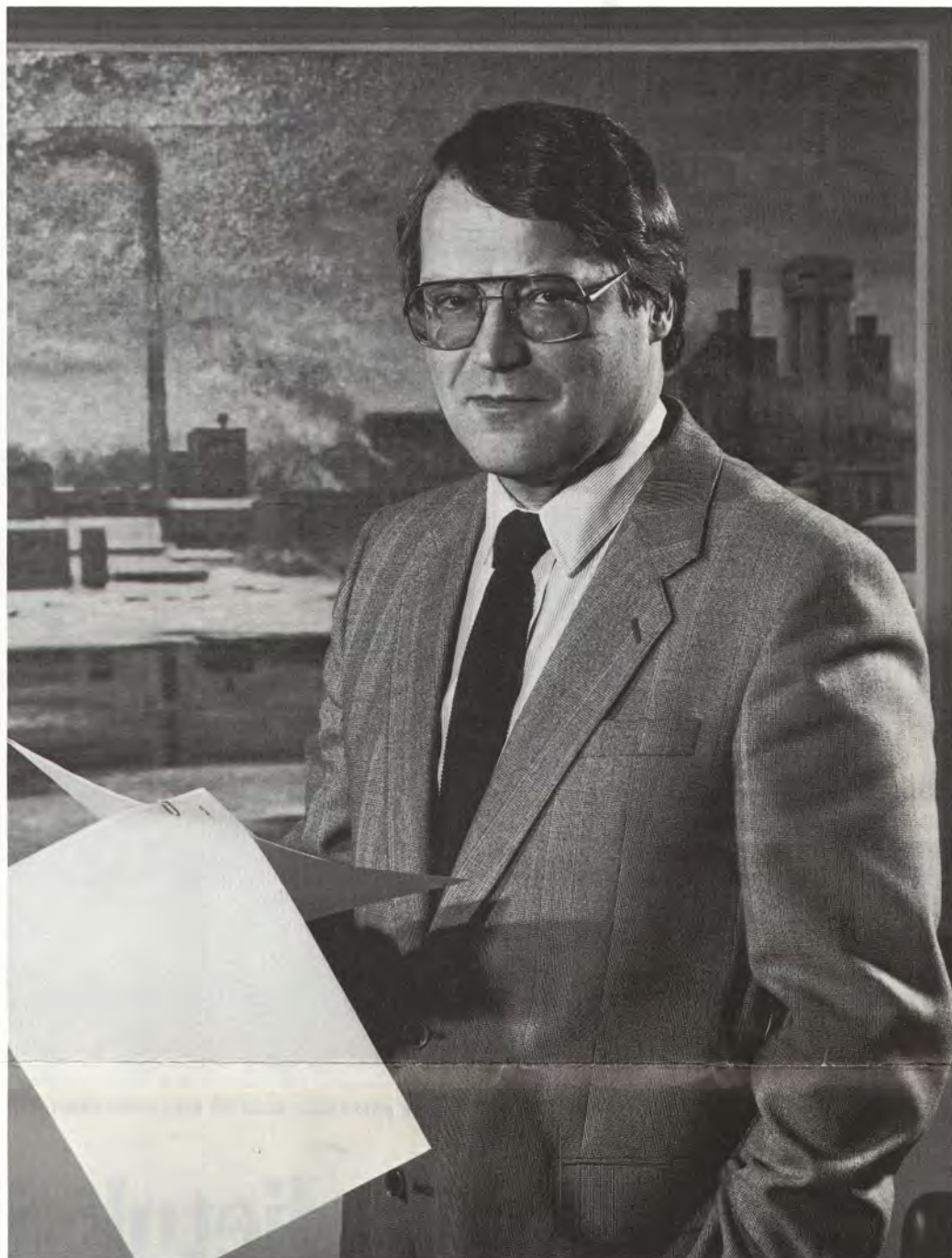
Kellokoski puuttuu myös ympäristönsuojeluun. "Se näyttää vievän tulevaisuudessa entistä suuremman osan vähistä investointeihin saatavissa olevista varoista."

"On tietenkin hyvä, että ympäristöä suojellaan, mutta asiassa pitäisi edetä voimavarojen mukaan ja huomioida eri tehdasyksiköiden mahdollisuudet kantaa kiristyvien ympäristönsuojeluvuorauksien mukanaan tuomat investoinnit."

Hyvä henkilöstö

Kellokoski määrittelee Teollisuusryhmä Kymin nykyisen henkilömäärän, 4 850 nykyiseen tuotantoon, konekantaan ja käyntiasteesseen nähden hieman liian suureksi.

Henkilöstö on Kuusankosken tehtailla vähentynyt

Varatoimitusjohtaja Heikki Kellokoski.

hiljalleen luonnollisen poistuman kautta. Se tulee jatkossakin olemaan pääsääntöisesti keinona sopeuttaa henkilöstön määrä muihin tuotannon tekijöihin.

Kellokoski myöntää, että työnantajastakin riippuu työsuhteesta moni asia: pitää pystyä hankkimaan hyvää henkilökuntaa ja myös motivoimaan se työskentelemään Kymin puolesta.

"Tietysti työnantaja toivoo pystyvänsä omalta osaltaan toimimaan siten, että hyvät käsitteet eivät rapise, vaikka kipeitäkin leikkauksia saatetaan joskus joutua tekemään."

"Meillä on ollut verraten hyvä kymiläinen henki. Uskon että se ja lojaalisuus Kymiä kohtaan on edelleenkin olemassa."

"Yt-elimien piirissä työskennellessä on huomannut, että halukkuutta ratkaista ongelmia yhteistyössä on."

Kymi-Strömberg -fuusio ei aiheuta muutoksia Teollisuusryhmä Kymin henkilökunnan sosiaalisissa etuuksissa. 100-vuotissäätiön toiminta jatkuu entisellään. Verla ja erämajat ovat edelleen henkilökunnan käytössä ja vapaa-ajan toimintoja järjestetään entiseen tapaan. "Niiden ylläpitäminen tässä taloudellisessa tilanteessa tosin sitoo teollisuusryhmän voimavaroja runsaasti", toteaa Kellokoski.

Investoidaan vain kannattavaan

Varatoimitusjohtaja Kellokoski muistuttaa siitä, että muodostuneessa Kymi-Strömberg -konsernissa hankkeiden rahoitus hoidetaan keskitetysti.

"Investointien suuntaamisessa tulee pääsääntöisenä 'jakoavaimena' olemaan kannattavuus. Jos Teollisuusryhmä Strömberg voi osoittaa kannattavampia investointikohteita kuin metsäteollisuus, ohjautuu raha tietysti sinne."

Viimeinen 'vanhan Kymin' aikana tehty iso investointi, PK 8, näyttää oikeaan osuneelta. "Ilman sitä olisimme aikamoisessa suossa. Päätöksen tekeminen sen rakentamisesta oli kuitenkin hyvin rohkea."

"Näillä näkymillä ei vastaavatyypistä, uutta isoa konetta voi kuvitellaakaan rakennettavaksi tällä vuosikymmenellä. Investoinnit ovat jättimäiset, eikä maailmassa ole lähivuosina tilaa uudelle kapasiteetille."

"Siksi meidän tuleekin toimia siten, että nykyään olemassaolevalla tuotantokoneistolla saadaan aikaan tyydyttävä taloudellinen tulos. Kilpailukykyisiä koneita on pidettävä ajan tasalla ja tehtävä sellaisia investoin-

teja, joilla voidaan taata järkevä erikoistuminen."

Kellokoski kertoo erikoistuneelle tuotannolle olevan maailmanmarkkinoilla paremmin tilaa kuin esimerkiksi sanomalehtipaperille. "Bulk-kilatuja korvaavia erikoislaatuja on pyrittävä löytämään."

Vähän valkenevaa

"Tämä vuosi tulee olemaan Teollisuusryhmä Kymille taloudellisesti huono. Ensi vuonna tilanne näyttää jonkin verran korjaantuvan, mutta jäävän tämän päivän alustavien budjetinäkymien mukaan edelleen epätydyttäväksi."

Kellokoski kertoo uuden kapasiteetin parantavan vaikutuksen jo näkyvän ensi vuoden budjeteissa. Metsä- ja kemian teollisuuden kuva on ensi vuonnakin epäytteenäinen.

"Näyttää kuitenkin siltä, että tarjonnan ja kysynnän suhde hivenen tasapainottuu. Sanomalehtipaperin kohdalla jatkuu huono tilanne. Siinä päästään parhaassa tapauksessa 80 %:n käyttöasteeseen, tänä vuonnahan käyttöaste oli vain noin 70 %."

Teksti: Reijo Virta
Kuva: Kaius Hedenström

"Kunhan ei muuttuisi kalkkipaatiksi"

Teollisuusryhmä Kymin ohjauksen marraskuun alussa käteensä saanut varatoimitusjohtaja Heikki Kellokoski on "pitkän linjan" kymiläinen.

46-vuotias, Kouvolasta kotoisin oleva Kellokoski työskenteli ekonomiksi opiskelunsa ohessa ja valmistumisensa jälkeen pari vuotta kaupan palveluksessa ja siirtyi Kymiyhtiön palvelukseen vuonna 1959.

Eräät ajanjaksot Kymiyhtiössä ovat jääneet erityisen mieluisina mieleen: "PTS-sihteerinä toimiminen siinä vaiheessa, kun pitkän tähtäimen suunnittelua yhtiössä 1960- ja 70-lukujen vaihteessa kehiteltiin,

oli mielenkiintoista."

"Varsin opettavainen oli myöskin sitä seurannut oppijakso Star-tehtaiden toimitusjohtajan apulaisena sekä minulle suotu mahdollisuus opiskella Harvard Business Schoolissa."

Mainittuja "ulkomaan" oppeja Kellokoski sai tehokkaasti soveltaa paperiryhmän johtajan tehtävissä.

"Paperiryhmän johtaminen oli iso haaste ja vastuualue oli laaja. Paperin johtoryhmän toiminta oli erittäin opettavaista ja mielenkiintoista."

"Tässä työssä on pitänyt pystyä kehittämään myös itseään, pyrkiä omaksu-

maan uutta, ettei muodostuisi kalkkipaatiksi ja tuljaksi nuoremmalle polvelle."

Kellokoski on vuodesta 1980 lähtien johtanut leppoisaa mutta täsmälliseen tyyliin puhetta paikallisessa keskeisessä yt-elimessä, johdon ja henkilöstön yhteiskokouksessa. Hän pitää yhteiskokousta tiedonkulun kannalta tärkeänä elimenä:

"En voi kuvitella muuta yhtä hyvää tapaa keskustella tärkeistä asioista henkilökunnan kanssa. Kokouksen puheenjohtajan työ on ollut mielenkiintoista ja hyödyllistä itsenikin kannalta."

Rekka vie osan papereista — tuo paluulastina kulutustavaraa

”Kun kuusaalainen pistää omenaa tai appelsiinia suuhun, se on paperikuorman jälkilöylyjä”, toteaa Kymen Kuljetus E. Lehtosen markkinointipäällikkö **Seppo Sartjärvi**.

”Kymiltä voimakain tuotevirta kotimaassa suuntautuu Helsingin alueelle, jonne autot lastataan pääsääntöisesti täyteen kuormaan tehtaalla. Samat autot palaavat täysin kuormin tuoden mm. kulutustavaroita Kouvolan alueelle. Näin muodostuu meno- ja paluuliikenne, josta kustannusmielessä hyötyvät sekä teollisuus että kauppa”, sanoo saman asian virallisemmin paperiteollisuuden laivauspäällikkö **Paavo Tauru**.

”Joka aamupäivä tuovat automme lisäksi puoli nappikuormaa varaosia Kymin keskusvarastolle”, täydentää Sartjärvi kuljetusliikkeen palvelujen kuvaan.

Kuusanniemestä lähtee päivittäin noin 10 täysperävaunullista rekkakuormaa paperia asiakkaille.

Autokuljetuksilla monia etuja

Laivauspäällikkö Paavo Tauru: Perille hyvässä kunnossa

Kymin paperitehtaan tuotteita kuljetetaan autoilla sekä kotimaahan että ulkomaille. Kotimaassa autokuljetukset suuntautuvat sekä asiakkaille että vientisatamiin.

Tonneissa laskien kotimarkkinat edustavat 12 prosenttia Kymin paperin tuotekuljetuksista, Voikkaalla 6 prosenttia. Kymin paperitehtaan koko kuljetusbudjetista kotimaan kuljetukset ovat pari prosenttia, Voikkaalla vajaan prosentin.

Kuljetukset kotimaan asiakkaille tapahtuvat autoilla yksiselitteisesti siksi, että asiakkailtamme, kuten painolaitoksilla ja tukkuliikkeillä, ei ole rautatieraidetta. Rautateiden ja autokuljetuksen yhdistäminen paperierän kuljettamisessa nostaisi kuljetuskustannukset liian korkeiksi, suora autokuljetus tehtaalta asiakkaalle on edullisin.

Sen lisäksi autokuljetuksen etuina on nopeus, joustavuus ja kaluston saannin helppous. Autot eivät myöskään ole rautateiden tavoin aikatauluihin sidottuja.

Kouvola muodostaa maan-

tieliikenteen solmukohtan, jonka kautta linjaliikenne ohjautuu useaan suuntaan. Kymin voimakas tuotevirta suuntautuu Helsingin alueelle, menopaluliikenteestä sinne hyötyvät sekä teollisuus että kauppa. Samantyyppisen linjaliikenteen periaatteella hoidetaan pääsääntöisesti myös muut suunnat.

Toimitettaessa paperia päävientisatamiin työnjako kuljetusmuotojen välillä on selväpiirteinen: rautatiet hoitavat suuret massavirrat. Autoja joudutaan käyttämään silloin, kun aikatauluihin sidottu rautatiekuljetus on liian hidas tuotteiden

Laivauspäällikkö Paavo Tauru.

saamiseksi aiottuun laivaan.

Tämän tyyppisessä liikenteessä autojen tarve vaihtelee paljon viikottain, mutta nousee vuositasolla lähes 10 prosenttiin pääsatamien kohdalla.

Vaivattomiin kotimaan kuljetuksiin verrattuna vientiautokuljetukset ovat monilta osin monimutkaisempia: valintaperusteiltaan, ohjattavuudeltaan ja paperisodan takia. Lisäksi auton täyttöasteella on varsin merkittävä osa kustannuksissa, koska matkat ovat pitkiä. Kuljetuksen etukäteissuunnittelu on tällöin mitä tärkeintä. Kun vaihtoehtoina ovat laiva- tai autokuljetukset, on huomioitava mm. markkinoiden etäisyys ja asiakkaan sijainti siellä, toimitusehto eli mikä on tehtaan kuljetus- ja kustannusvastuu, mitkä ovat kokonaiskustannukset sekä tietyt normaalit palvelutekijät.

Tänä vuonna hoidetaan Kymin paperitehtaan vientikuljetuksista autoilla 10 000—11 000 tonnia. Suurin osa suuntautuu Skandinaviaan. Voikkaalla määrä on huomattavasti pienempi, noin 1 400 tonnia.

Markkinointipäällikkö Seppo Sartjärvi: Usein hirveällä kiireellä

Se, että Kymi on nostanut palvelutasoaan ja toimittanut nyt asiakkailleen paperia entistä pienemmissä erissä, on vaikuttanut myös kuljetusliikkeen työhön.

Ennen kuljetettiin runsaasti samaa tavaraa autokuormittain harvemmille ostajille, nykyään on samassa autossa monen eri tilaajan tavaraa. Tämä asettaa vaatimuksia sekä kuljetusten organisoinnille että yksittäisille kuljettajille.

Kuljetusliike on pyrkinyt myös nostamaan palvelutasoaan kehittämällä omaa tietokonesovellutusta kuljetusten suunnitteluun.

Päiväkohtaisesti tulee kuljettavaksemme Kymiltä parisenkymmentä erää paperia, yhteensä lähes 10:n täysperävaunullisen rekan kuorma.

Autolla kuljetetaan runsaasti paperitehtaan edellisen iltapäivän ja yön sekä viikonlopon tuotantoa. Monasti kuljetuksilla on kiire, tilaus tulee pahimmillaan vain pari tuntia ennen kuin paperin pitää olla satamassa.

Kuusanniemen varaston siirtyminen toimimaan kah-

Markkinointipäällikkö Seppo Sartjärvi.

nessa vuorossa on helpottanut toimintaamme huomattavasti, on iso apu, että kuorman saa tehdä jo illalla.

Myös lastaus- ja purkuolosuhteet ovat Kymillä hyvät ja uudenaikaiset. Asiat ovat muutenkin Kymin kanssa järjestyksessä, toiminnot ovat selväpiirteisiä.

Me toimimme vaihtotilayksiköillä, kuormatilat veturin päällä ja perävaunut

vaihtuvat jatkuvasti. Tällä tavoin tulemme toimeen 28:lla konttiveturilla, 70 perävaunulla ja 70 omalla kontilla. Yhteensä meillä on autoja 31 kappaletta. Jos vaihtaisimme nykyisen kalustomme kiinteäkoriseksi, autoja tarvittaisiin noin 80.

Kymin Kuljetuksella on palveluksessaan noin 90 kuljettajaa eli autoa kohden kolme miestä. Autot lähtevät liikkeelle puoli viiden aikaan aamulla maanantaina ja lopettavat ajot lauantaina aamuyöstä — ellei ole sunnuntain ylitöitä.

Olemme pyrkineet erikoistumaan kuljetuksiin, joissa etäisyydet ovat alle 200 kilometriä. Vaikka olemme kuljettaneet paperia mm. Neuvostoliittoon, ei nykyinen kalustomme sovellu kovinkaan hyvin pohjoismaiden liikenteeseen. Tämän enemmän paperisotaa vaativan liikenteen hoitavat muut kuljetusalan ryhmittymät.

Tolppaa ja pinkkaa yötä päivää asiakkaille

Teksti: Reijo Virta
Kuvat: Tuomo Pitkänen
Kalevi Pihkala

Toistaiseksi vielä tyhjä 22 metrinen rekka kaartaa Kuusanniemen paperivaraston toimiston eteen. **Matti Yrjölä**, kuulantöntäjäkaimansa kokoinen, vaalea autonkuljettaja ei sisään toimistotiloihin tultuaan taivuta pitkää varttaan toimiston lasiluukulle, vaan kävelee suoraan toimiston puolelle, tuttuja kun ollaan.

Lastausmestari **Eero Eriksson** ja Yrjölä selvittävät keskenään lyhyesti, mitä paperieriä varten kyseinen Kymen Kuljetuksen auto oli Kuusanniemen tilattu. Sitten tulee Erikssonilta ohje: "Aja perävaunu kolmoseen, katsotaan se Helsinkiin menevä osa sitten myöhemmin kuntoon."

Rekan perävaunu solahtaa vaivattomasti varastohalliin sisäänvedetylle lastauslappalle. Kaikki matkaan laitettavat rullat eivät vielä ole tulleet pakkauksesta, joten nuppi saa jäädä kiinni perävaunuun.

★★★★★

Eriksson kertoilee oman työpäivänsä alkavan laivaus- ja autolistojen, yhteiseltä nimeltään lastausohjelman käsittelyllä. Sitten tilataan autot ja sovitaan koska ne tulevat.

Satamaan ja suoraan asiakkaille menevät paperi-

erät erotellaan — paperierät löytyvät paperin purkajien tekemien korttien perusteella eri puolilta varastoa.

Eriksson etsii pöydälleen myös listat, joiden mukaan hän luovuttaa paperin kuljettajalle. Hän huomauttaa, että laivauslista on sellainen, josta ei parane lastauksessa poiketa: lähetyspäällikkö on saattanut sopia satamavaraston miesten kanssa tietystä järjestelyistä, vaikka paperilla ei vielä olisikaan kiirettä laivaan.

Välillä lastausmestari joutuu juoksemaan varastohalliin kysymään kuljettajalta, vieläkö viime hetkellä tullut tilaus ehtii mukaan. Joskus kasivat lastausmestari, lastauksen tarkastaja, trukinkuljettaja ja autonkuljettaja pitkäänkin jotain lastauksen yksityiskohtaa yhdessä.

Lastauksen tarkkailija kulkee varastossa ja etsii paperit tämänkertaiseen, monesta pikkuerästä koostuvaan kuormaun, trukkimies tekee työtä hänen ohjeittensa mukaan ja kuorttaa korkealtakin rullan taitavasti trukin haarukkaan.

★★★★★

Yllättävää ulkopuolisesta on se, että itse asiassa kuljettaja johtaa tavaran lastausta autoonsa, eikä vain odota kuorman valmistumista.

Hän nimittäin tietää, missä järjestyksessä tavarat puretaan — autoon ne tietysti laitetaan päinvastaisessa järjestyksessä.

Hän myös kärsii kuljettajan pallilla, jos "koko malli tulee äkinäisen trukikuskinkin kuormaamana keulaan". Silloin nimittäin rekka puikkelehtii tiellä. Vastaavasti, jos lastaus on tapahtunut tasaisesti, rekka kulkee asfaltilla kuin juna.

Lastin säilyminen ehjänä on kuljettajan vastuulla. Siksi lastin sijoittelua on valvottava, makuulastiin tarvittaessa sijoitettava kiilat

tueksi ja varmistettava kiilatkin lattiaan lyödyllä laudanpätkällä.

Kollien oikea lukumäärä on kuljettajan vastuulla, ylikuormaa hänen ei tarvitse ottaa, mutta joskus kantaavuuden sallittu raja on hyvin lähellä.

★★★★★

Sisäseiniltään vanerinen, ulkoseiniltään peltinen ja välistä vuorattu, 17 000 kiloa kantava perävaunu täyttyy hiljalleen. Lastaamatta on vielä 10 800 kiloa vetävä rekan etuosaa.

Tällä kertaa Yrjölän lasti

on "silppua", pieniä paperieriä. Sen lastaaminen kestää tuntikaupalla. Jos "pinkat" ovat lähellä ja samaa "pätkeä" tulee paljon, kestää lastaus parhaimmillaan puolisen tuntia.

"Tästä paikasta lastauksen joustavuus on kiinni. Aikaa kuluu, jos paperi on varastoitu junanraiteiden lähelle, mutta se meneekin autokuljetukseen", selittää Eriksson.

"Tuhatkunta tonnia meidän pitää kahdessa vuorossa saada varastosta pois, autolla siitä menee päivittäin parisataa tonnia. Se merkitsee kymmenkuntaa perävaunulista yhdistelmää ja noin neljä tuhatta kirjoitettua rahitikirjaa vuoden aikana."

Lastaajia eli trukinkuljettajia on vuoroa kohden kaksi, lisäksi yksi päivälataaja. Kummassakin vuorossa on lisäksi lastauksen tarkastaja.

★★★★★

Perävaunu täyttyy, Yrjölä siirtää nupin toiseen läppään ja lastaus jatkuu siellä.

Eriksson vilkuilee välistä ikkunastaan, että rekat työntyvät oikeisiin laitureihin.

Yrjölä turisee työstään sillä aikaa, kun pinkan hakuun menee pitempi aika:

"Tämä on vaihtelevaa ja mielenkiintoista. Palkkakuo-

passa ollaan, mutta työstä ei ole puutetta, joskus jopa joutuu panemaan hanttiinkin ylitöille. Launtait ja sunnuntait ovat vapaat, joskus vapaita on viikollakin, koska muuten tulisi tunteja liikaa."

"Puolet helpompaa tämä on kesällä kuin talvella, jolloin jo liikkeellepäsy on joskus hankalaa. Itselleni ei ole mitään sattunut, matkat ovat lyhyet ja tiet hyvät."

"Ei meillä nastoja renkaissa ole, vetoakselilla vain talvipinnat. Jotkut käyttävät edessä nastoja."

★★★★★

Rauno Granbergin ja **Tuomo Kepon**, trukinkuljettajien ja lastauksen valvojan **Lauri Windtin** työ on lopuillaan tämän kuorman osalta.

Illalla pölyyttää rekka kevyttä, juuri satanutta lunta Kuusankosken Ekholmin tiellä. Ratissa ei ole Yrjölä, hänen työnsä rajoittui tällä erää lastauksen valvontaan ja auton siirtoihin. Rullat ja palletit vie satamiin toinen ammattimies.

Bore King saa Kotkassa ruumaansa marraskuun alun iltapäivänä Kuusanniemessä lastatut paperit. Isompi laiva kuljettaa ne edelleen Singaporeen. Osa tavarasta lähtee USA:n itärannikolle toista kautta.

Autonkuljettaja Matti Yrjölä.

Lastaus on monen miehen yhteistyötä

Matti Yrjölä ja trukinkuljettaja Tuomo Keppo neuvonpidossa.

Tänne Kymen Kuljetuksen hermokeskukseen ollaan Kymiltä päivittäin yhteydessä. Kuvassa vas:sta hinnoittelija Markku Mattinen, markkinointipäällikkö Seppo Sartjärvi ja kuljetuspäällikkö Osmo Hattunen.

Lastausmestari Eero Eriksson.

Tietojen käsittelyn nykypäivää

Tietoja käsitelty koneilla jo yli 20 vuoden ajan

Kymiyhtiön Kuusankosken tehtailla aloitettiin koneellinen tietojen käsittely päälaboratorion naapurissa sijaitsevassa reikäkorttikeskuksessa vuonna 1961. Karkkilan tehtaalle oli reikäkortteja käsittelevät laitteet hankittu kirjanpidon tehostamiseksi jo 1950-luvun puolella.

Tällä hetkellä yhtiön atk-keskus sijaitsee moderneissa, joskin hieman ahtaissa tiloissa työterveyskeskuksen alakerrassa.

Alkuvaiheessa reikäkorttikeskuksen tärkein asiakas oli metsäosasto, hieman myöhemmin sille tuli liikekirjanpitoon sekä varasto- ja palkkakirjanpitoon liittyviä tehtäviä. Nyt atk koskettaa lähes jokaista Teollisuusryhmä Kymin osastoa.

Reikäkorkeilla toiminta alkuun

Yli 20 vuotta sitten reikäkorttikeskuksen konekanta käsitti kuusi lävistyskoneita ja kuusi tarkistuslävistyskoneita, kaksi lajittelijaa, kaksi kollaattoria, yhden kalky-laattorin, kaksi taulukointikonetta ja summälävistäjät.

Syksyllä 1983 atk-keskuksen sydän on keskisuuri tietokone, joka käsittelee sekä tuotantoon että hallintoon liittyviä tietoja. Toimintaa on hajautettu myös tehdasosastoille ja hallintoon, joissa tehtäväkohtaiset pienemmät tietokoneet hoitavat monia toimintoja.

Piakkoin 50 vuotta täyttävä atk-käyttöpäällikkö **Osmo Metiäinen** on puolet elämästään ollut Kymin palveluksessa ja siitä valtaosan tekemisissä atk:n kanssa.

"Kevättalvella 1961 aloitettiin maahantuojaan järjestämä reikäkorttikoulutus", muistelee Metiäinen.

Palkanlaskenta oli tuolloin Metiäisen mukaan tärkein työ reikäkorttikeskuksessa. Siinä työssä koneet nopeuttivat rutiineja selvästi. Sen sijaan mm. varastokirjanpidon raportit kulki- vat tietojen koneellisesta käsittelystä huolimatta edelleen kuukauden verran myöhässä.

Tilastointiin reikäkorttikonet toivat selvän parannuksen.

Tietotehtaan perustaminen ja Kymiyhtiön osakkuus siinä lopetti Kymiyhtiön reikäkorttiosaston vuonna 1968. Sitä ennen, vuonna 1966, oli Kymiyhtiön hankittu silloisissa oloissa tehokas tietokone, nykymittapuun mukaan pienoistietokone, IBM 360/20, jossa oli 8 000 tavun muisti.

Kyseisellä koneella pystyttiin ajamaan vain yhtä ajoa kerrallaan eikä koneeseen voinut olla yhteydessä ulkopuolelta. Nykyistä, 8 miljoonan tavun keskustietokonetta voivat useat käyttäjät kuormittaa samanaikaisesti käyttäen tiedonsiirtolinjoja.

"Tämän lisäksi nykyinen laitteisto on jatkuvassa yhteydessä muun muassa paperikoneisiin, eli tiedot ovat tosiaikaisia."

Osmo Metiäinen muistuttaa, että reikäkorttijasta ei IBM 360:n kautta suoraan päästy nykyiseen käytäntöön. "Välillä, vuosina 1970-76 käytettiin Tietotehtaan palveluita."

Keskisuuri tietokone

Nykyisen, IBM:n valmistaman keskustietokoneen Metiäinen määrittelee keskisuureksi kapasiteetiltaan. "Suuria käyttävät pankit, vakuutuslaitokset ja vastaavat."

Osmo Metiäinen ja atk-keskuksen vuonna 1981 hankittu keskusyksikkö IBM 4341.

Tästä aloitettiin yli 20 vuotta sitten

Lävistäjä ja tarkistuslävistäjä työssään reikäkorttikeskuksessa.

Tutkimusosaston rakennuksessa sijainneen reikäkorttikeskuksen konesali.

Tietojenkäsittelykapasiteetin tarpeen jatkuvaa kasvua osoittaa se, että vasta hankittu uusi keskusyksikkö ja atk-keskuksen levykapasiteetti alkaa jo olla lähes täysin käytössä. Jotta laitteistosta saataisiin täysi hyöty, tarvitaan koneen käyttöä suunnittelemaan ammattimies, käytönsuunnittelija.

Samalla kun tietokoneiden kapasiteetti on kasvanut, on niiden koko pienentynyt. Tämän vuoksi ei nykyinen tietokonekeskus kaipa- laitteille isompia tiloja. Sen sijaan koneet saattavat tarvita ympärilleen lisäväkeä.

"Päätteiden lisääntymisen aiheuttaa sen, että käyt-

täjät ovat suoraan itse yhteydessä tietokoneeseen yhä useammassa tapauksessa ja tietojen syöttötarve itse keskuksessa vähenee. Koneita kuitenkin pitää hoitaa ja siihen tarvitaan lisäväkeä." Toimintavarmuus nykyisissä koneissa on parempi kuin aikaisemmissa. "Alle 100 prosentin käytettävyy-

kuukaudessa on harvinaista, alle 99 prosentin se ei laske."

"Se hyvä puoli uudessa keskusyksikössä myös on, että siinä oleva huoltoprosessori useassa tapauksessa kertoo, missä kohdassa konetta vika on. Tämä nopeuttaa korjaustyötä."

Högfors-kirves

Malli haettu metsätöissä — katkaisee myös vaijeria

Uutiskymissä 11/83 tarjottiin yhtiöläisten ostettavaksi Kymenite-metallista valmistettua Högfors-kirvestä. Lehdessä mainittiin kirveen terä hyvin kestäväksi.

Kuinka kestäväksi? "Ensimmäisiä valmistamamme kirveitä annoimme kokeiltaviksi tuttaville. Yhtä kirveistä käytettiin vaijerin katkaisemiseen moneen osaan. Tuhansienkaan vaijeriin kohdistuneiden iskujen jälkeen ei terä menettänyt muotoaan", kertoo dipl.ins. **Matti Johansson** Högfors-tehtaalta Karkkilasta.

Högfors-kirveen terän muo-

toilussa käytettiin metsäammattimiesten apua. Kirveitä oli koekäytössä Kymin metsäosastolla ja kun ilmeni, että kirveen halkaisuominaisuuksia oli syytä parantaa, tehtiin muutostyöt metsäosaston vihjeiden mukaan. Näin ollen kirveen nykyinen muoto perustuu aidos- sa metsätyössä saatuihin kokemuksiin. Kirveelle on haettu mallisuojaa.

Lyödessä teräksestä ja Kymenitestä valmistettuja kirveitä koemielessä vastakain molemmat toki vaurioituivat, mutta teräksiseen tuli syvempi jälki. Ainoa tapa, jolla aito Kymenite-kirves

rikkoutuu, on sivusuuntainen lyönti.

Johansson painottaa, että kirveiden valmistus Kymenitestä on tarkkuutta vaativaa, saahan materiaali erikoisominaisuutensa vasta lämpökäsittelyn jälkeen. Laatuseikkoihin on kiinnitetty runsaasti huomiota, ja valmistustekniikan ollessa nyt hallinnassa, on voitu aloittaa kirveiden koemarkkinointi.

Kirveen valuprosessin kehitystyö kuitenkin jatkuu ja samalla kokeillaan Kymeniten soveltuvuutta muiden työkalujen materiaaliksi.

Lehdissä puhutaan paljon "happamasta sateesta", joka tuhoaa metsiä Euroopassa ja jo Pohjoismaissakin. Onko Kyminkin metsissä samoja vaurioita?

Luonnon ystävä

Kymin omista metsistä hankitusta puusta ei toistaiseksi ole tavattu happaman sateen aiheuttamia vaurioita.

En ole huomannut. Kymin metsät sijainnevat valtaosin alueella, joka ei ensimmäiseksi joudu kärsimään maahamme muualta tulevista rikkisaasteista.

Fred Kalland
Ylimetsänhoitaja

Henkilöuutiset

Kymi-Strömberg Oy
Keskushallinto

Erkki Laitila

Yhtiön keskushallinnossa on 1.11.1983 lukien nimitetty taluspäälliköksi kauppat. maisteri **Erkki Laitila**, 31. Hän raportoi taloushallinnosta vastaavalle johtajalle.

Taluspäällikkö vastaa yhtiötasoisien laskentatoimien toteutuksesta sekä laskentatoimeen liittyvästä koordinoinnista keskushallinnon ja teollisuusryhmien välillä.

Sinikka Laaksonen

Ekonomi Sinikka Laaksonen on 1.11.1983 lukien siirtynyt Teollisuusryhmä Strömbergistä tuolloin toimintansa Kuusankoskella aloittaneelle keskushallinnon rahoitusosastolle. Rahoitusosasto muuttaa ensi kesänä Helsinkiin, pääkonttorin Kluuvikadulla oleviin tiloihin.

Markkinointi

Yo.merkonomi Pirjo Penttilä, joka toimii markkinointijohtajana Stackelbergin sihteerinä Kuusankoskella, hoitaa 1.11. lähtien myös asiakaspalvelun sihteerin tehtäviä.

Kymin paperitehdas

Teknikko Mauno Rautiainen on 1.11. tullut palvelukseen Kymin paperitehtaan Y-osastolle vuoromestariksi.

Kauppatieteiden maisteri Ruut Nyssönen on 1.11. nimitetty Kymin paperitehtaan myyntiosaston johtajaksi Bjarne Nygårdin sihteeriksi. Aikaisemmin hän toimi asiakaspalvelun sihteerinä.

Yo. merkonomi Ulla-Riitta Ranta konttorihallinto-osastolta on 1.11.83 siirtynyt Kymin paperitehtaan PK 7—8 konttoriin.

on ollut yhtiön atk-käyttöpäällikkö.

Metiäisen mieleisin harrastus on laskettelu, lenkkeily ja matkailun ohella. Hän on myös pelannut aktiivisesti jalkapalloa Kuusankosken Puhdin ja Kumu-Peikkojen edustusjoukkueissa vuosina 1955—67. Hän on ollut perustamassa Kumu-Peikot ry:tä ja kuuluu Kumun johtokuntaan useaan otteeseen sekä valittu vuonna 1983 seuran puheenjohtajaksi. Metiäinen on valittu Suomen Palloliiton Kymenlaakson piirihallituksen jäseneksi kaksivuotiskaudeksi 1984—85.

Koneasentaja Leo Rokka Kuusanniemen sellutehtaalta täyttää 50 vuotta 8.12. Hän on syntynyt Viipurissa.

Paperiliiton Voikkaan os. 36

Pikkujoulujuhla Voikkaan Seuratalossa 6.12.1983 klo 19.00. Ohjelmaa, kahvitarjoilu, tanssia. Osastomme sekä Kuusanniemen os. 85:n jäsenet perheineen mukaan. **Tervetuloa.**

Kuusankosken Sähkömiehet os. 74

Sääntömääräinen syyskokous pidetään Kansantalossa keskiviikkona, joulukuun 7. päivänä klo 18.00. Esillä ovat osaston sääntöjen 5 §:n määräämät asiat, neuvottelevan- sekä työpaikalluottamusmiesten valinnat, ym. Kahvitarjoilu. **Tervetuloa.**

Toimikunta

liittojen kokouksessa Monte Carlissa Routamo valittiin myös WORLD GAMES -järjestön hallitukseen. WORLD GAMES II järjestetään Lontoossa 1985 ja mukaan on ilmoittautunut 25 urheilulajia — siis enemmän kuin kesäolympialaisten ohjelmassa.

Merkkipäiviä

60 vuotta

Puuseppä Veikko Niemelä Voikkaan rakennusosastolta täyttää 60 vuotta 12.12. Hän on syntynyt Kuusankoskella.

50 vuotta

Kennomestari Ahti Lindsten klooritehtaalta täyttää 50 vuotta 13.12. Hän on syntynyt Kuusankoskella.

Osmo Metiäinen

Atk-käyttöpäällikkö Osmo Metiäinen atk-osastolta täyttää 50 vuotta 16.12. Hän on syntynyt Kuusankoskella. Osmo Metiäinen tuli Kymi-yhtiön palvelukseen vuonna 1958. Hän on työskennellyt päävarastolla apulaiskassapöytäkirjoittajana ja sittemmin talousosastolla, josta siirtyi reikäkorttikeskukseen. Reikäkorttikeskukseen hän toimi operaattorina ja prosessinvalvojana. Vuodesta 1973 lähtien Metiäinen

Tanssimusiikista vastaa **Ari Karen**, laulusolistina **Mikko Järvinen**. **Tervetuloa.**

Lapsille pikkujoulu 6.12.1983 klo 15 Kansantalolla. Pukki vierailee.

Osasto kehoittaa jäseniään käyttämään äänioikeuttaan 24., 25. ja 28. päivinä marraskuuta pidettävissä työsuojeluvuottotutettujen vaaleissa.

Toimikunta

Sahatyöväen Hallan osasto

Hallan Sahatyöväen osasto ry:n pikkujoulu pidetään ravintola Kesti-Karhussa lauantaina 10.12.-83 klo 18.00 alkaen.

Illalliskortteja 4 30,— saa pääluottamusmieheltä. **Tervetuloa!**

Paperiliiton Kuusankosken os. 19

Joulujuhla Kansantalolla 5.12.1983 klo 19. Ohjelmaa, kahvitarjoilu.

Routamolle tuli kansainvälisiä luottamustoimia

Yhtiön lakiasian johtaja, tri **Eero Routamo** on keilailun MM-kisojen yhteydessä pidetyssä konferenssissa valittu yksimielisesti jatkaamaan toiset 4 vuotta Kansainvälisen keilailuliiton Kymmenen keilan jaoston presidenttinä. Kansainvälisten urheilu-

Kuusaalaisille

Eläkeläisten joulujuhlat

Eläkeläisille järjestetään joulujuhla Voikkaan seuratalossa tiistaina 13.12. ja keskiviikkona 14.12. klo 13 sekä Koskelassa tiistaina 13.12., keskiviikkona 14.12. ja torstaina 15.12. klo 17. Eläkeläisille lähetetään henkilökohtainen kutsu.

Juhlakutsun saavat ennen v. 1978 eläkkeelle jääneet 20 palvelusvuoden perusteella ja vuodesta 1978 eläkkeelle siirtyneet 25 palvelusvuoden perusteella.

Avustuskassa tiedottaa

Pahoinpitelytapauksia koskevien korvausasioiden selvittämisessä on käynyt esiin, ettei rikosilmoitusta poliisille ole tehty säädetyn 10 päivän kuluessa. Ilmoituksen tekemättä jättäminen tai tekeminen myöhässä on yleensä johtanut korvaushakemuksen hylkäämiseen. Näinollen on jäsenten syytä tällaisissa tapauksissa etuuksiensa turvaamiseksi tehdä rikosvahinkolain edellyttämä rikosilmoitus viipymättä.

Erämajavaraukset

Erämajavarauksia ajalle 30.12.83—31.3.84 otetaan vastaan sosiaaliosastolla joulukuun 1. päivästä alkaen.

Paperin jakelu eläkeläisille

Paperia jaetaan eläkeläisille sosiaaliosaston Kymin ja Voikkaan toimistoissa 30.11.—2.12. toimistoaikoina klo 8—12 ja 13—16.30. Paperin saantiin ovat oikeutettuja 20 vuotta yhtiötä palvelleet eläkeläiset ja heidän leskensä.

Naistenkerhot

Akanat. Marraskuun kerhoilta on Toimelassa ke 23.11. klo 19. Kerhon pikkujoulu on ke 7.12. klo 19. Nimetön paketti ja tonttulaakki mukaan.

Vilhelmiinöjen kerhoilta on Voikkaan seuratalossa to 24.11. klo 19. Tekstiilineuvoja **Anneli Simonen** opastaa omatekoisten joululahjojen valmistuksessa. Kerhon pikkujoulu vietetään ke 7.12. klo 19.

Ykkösten kerhoilta on Toimelassa ti 29.11. klo 17. Pikkujoulu on pe 9.12. klo 17.

Kakkoset viettävät pikkujoulu Toimelassa to 1.12. klo 19.

Muista valo tai heijastin

Työsuojelutoimikunnat muistuttavat, että jälleen on tullut vaarallinen ja hankala ajanjakso työmatkojen kohdalla. Meitä jalankulkijoita ei nähdä pimeällä tiellä tummissa vaatteissa. Meillä pyöräilijöillä ei ole lampua tietämme valaisemassa.

Korkean elintason ihmisiä liikenee varmaan pari markkaa heijastimen ostoon. Tällöin autoilijat huomaavat ja osaavat varoa

meitä pimeän aikana. Kun on varaa ostaa 800—1 500 mk:n polkupyörä, on kai vielä kymppi lamppuun ja patteriin.

Tuntuvatko ehdotukset liian kalliilta toteuttaa?

Jos vielä epäilette niin ajatelkaa päivittäin silmiimme sattuvia uutisia. Täytyykö olla meidän tai läheisen työtoverimme vuoro ennenkuin rupeamme asiaa ajattelemaan.

Kuusanniemestä lentopallomestarit

Kymiyhtiön lentopallokisan miesjoukkueille pidettiin 29.—30.10. Kuusankoskella. Kuusanniemi ei hävinnyt eräkään ja selvisi siten kirkkaasti voittajaksi. Tulokset:

1. Kuusanniemi (paras pelaaja Jari Kujala), 2. Karkkila (Risto Ahjoniemi), 3. Voikkaa (Jari Käpää), 4. Juankoski (Heikki Kosunen), 5. Soinlahti (Aimo Hyväri), 6. Salo (Soini Mäkinen), 7. Kymintehdas (Teuvo Ruttonen), 8. Heinola (Kari Mattila). I-lohkon tilanne muodostui seuraavaksi: Kuusanniemi 6, Juankoski 3, Salo 2, Kymintehdas 1.

II-lohkon tulokset: Karkkila 6, Voikkaa 4, Soinlahti 1, Heinola 1.

Loppuottelut sujuivat näin: Sijat 7—8 Kymintehdas—Heinola 2—0 (17—15, 15—7), sijat 5—6 Salo—Soinlahti 0—2 (3—15,

0—15), sijat 3—4 Juankoski—Voikkaa 0—2 (12—15, 7—15), sijat 1—2 Kuusanniemi—Karkkila 2—0 (15—7, 15—7).

100-VUOTIS-SÄÄTIÖ

Apurahansaaaja! Tilitysaika päättyneenä 15.11. Et-hän ole unohtanut hoitaa tilitystä!

Palvelukseen halutaan

Haemme yhtiön sisäältä henkilöä keskuskonttoriin puhelinvälitys- ja postinkäsittelytehtäviin. Valittavalle henkilölle annamme perusteellisen koulutuksen kyseisten tehtävien hoitamiseen.

Lähempiä tietoja antaa konttoripäällikkö **Reijo Kojärvi**, puhelin 2222.

Uutiskymi

Päätoimittaja Reijo Virta
puh. 2168
(suora 951-402 168)

Toimituksen sihteerit
Liisa Sommarberg puh. 2173
(suora 951-402 173)

Valokuvaaja
Tuomo Pitkänen
puh. 951-45 068

Paperi:
Kymin paperitehtaan
KymArt Matta 100 g/m²
ISSN 0358-416X

Toimitus
Kymi-Strömberg Oy
Teollisuusryhmä Kymi
Tiedotusosasto
Niementie 13
45700 Kuusankoski
Puh.vaihde 951-402 111

Kirjapaino
Kouvolan Kirjapaino
Katajharjuntie
45720 Kuusankoski 2
Puh.vaihde 951-231 231

Lehden seuraava numero ilmestyy 19.12. Aineiston oltava toimituksessa viimeistään keskiviikkona 7.12. klo 16.30.

Kymintehtaan kansakoulun ensimmäinen rakennus sijaitsi ns. klubin portin tuntumassa Kymintehtaalla. Kun koulu siirtyi 1920-luvun alussa muihin tiloihin, taloon sijoitettiin huolto-konttori, palkkakeskus ja työnhakutoimisto. Myöhemmin vanha koulutalo palveli vielä mestarikerhona ja tehdasruokalana. Rakennus purettiin vuonna 1966.

Kymintehtaan kansakoulu täytti 100 vuotta

Kuusankosken ensimmäisen kansakoulun, Kymintehtaan kansakoulun toiminnan aloittamisesta on tänä syksynä tullut kuluneeksi 100 vuotta. Koulun perusti Kymiyhtiö, joka vastasi sen ylläpidosta peräti 64 vuoden ajan eli vuoteen 1947 saakka.

Kymintehtaan koulun rakennuksista on tunnetuin ja arkkitehtonisesti merkittävin v. 1897 valmistunut Mäkikoulu. Kymiyhtiö lahjoitti tämän Lars Sonckin piirtämän, kansallisromanttista hirsirakenteista edustavan rakennuksen Kuusankosken kauppialalle, joka siirsi sen v. 1957 Kettumäen kansanpuistoon kotiseututaloksi.

Kouluasioiden järjestämiseen kiinnitettiin Kuusankoskella huomiota jo 1870-luvun lopulla, jolloin Kymiyhtiö ja lasten vanhemmat palkkasivat tehdaskylään opettajan. Virallisemmin alkeisopetus järjestettiin v. 1880, jolloin sekä Kymiyhtiö että Kuusankoski-yhtiö palkkasivat yhteisesti opettajan. Samanaikaisesti Kymiyhtiö kävi Valkealan

kunnan kanssa neuvotteluja koulun perustamisesta Kymintehtaalle. Talolliset kuitenkin vastustivat hanketta, joten yhtiön täytyi perustaa koulu omin voimin.

Kymintehtaan kansakoulu avasi lokakuussa 1883 ovensa vastavalmistuneessa koulurakennuksessa, jossa oli kaksi luokkahuonetta sekä opettajattaren asunto. Toista luokkaa käytettiin

alkuvaiheessa myös tehtaalaisten lukusalina.

Kouluun otettiin 30 lasta, joista tyttöjä oli 12 ja poikia 18. Neljän vuoden opiskelun jälkeen 13 oppilasta sai koulusta päästötodistuksen. Kymintehtaan koulun ensimmäisenä opettajana toimi Charlotta Järnefelt.

Aluksi tehtaalaiset olivat välinpitämättömiä kansakoulua kohtaan. Varsin

pian tilanne kuitenkin muuttui ja lähes kaikki tehtaalaiset halusivat lapsensa kouluun. Niinpä kouluun hankittiin toinen opettaja jo 1888 ja v. 1891 koulua laajennettiin kolmannella luokalla sekä toisella opettajan asunnolla.

Koulun 50-vuotishistoriikissa todetaan, että alkuaikoina pääaineena oli uskonto, jolle oli varattu yksi tunti

joka päivä. Muina aineina olivat kielioppi, maantiede, yleinen ja Suomen historia, luonnontieteet, kirjoitus ja laskenta, jossa viljeltiin runsaasti pääsälaskuja. Opetusohjelmaan kuului luonnollisesti myös piirustusta, laulua, voimistelua, käsitöitä ja veistoa.

Kurinpito-ongelmia ei koulussa ensimmäisinä vuosina juuri esiintynyt vaikka ”opettajana oli hento nainen ja oppilaina melkein miehenmittaisia poikia”.

”Nurkassa seisottaminen, jälkeinpäinjäänti ja nuhteet olivat ne tavalliset rangais-tuskeinot, joilla tultiin toimeen ja jotka tehosivat. Ellei niistä ollut apua, ei opettajattaren tarvinnut muuta kuin ilmoittaa rikkomuksesta insinööri Selinille, jossa yhtyivät niin koulun johtokunta kuin sen tarkastajakin, ja järjestys koulussa palautui”, kertoo koulun historiikki.

Kun ensimmäistä koulutaloa ei enää 1800-luvun lopulla ollut tarkoituksenmukaisista laajentaa, rakennet-

tiin Kymintehtaan kansakoulun käyttöön vanhan rakennuksen lisäksi kaksi komeaa koulutaloa. Nämä Lars Sonckin suunnittelemat hirsirakennukset valmistuivat v. 1897 ja saivat nimekseen Mäkikoulu ja Isokoulu. Oppilasmäärien myöhemmin vielä kasvaessa valmistui v. 1913 Mustavuoren koulu ja v. 1922 ns. miljonakoulu eli Pilkankoulu.

Suurimmillaan Kymintehtaan kansakoulun oppilasluku oli v. 1921, jolloin koulussa oli 673 lasta. Opettajia oli tuohon aikaan 18. Kyseisenä vuonna Kuusankoskelta muodostettiin itsenäinen kunta, jolloin koulurasituksen jakaminen kunnan ja Kymiyhtiön kesken kävi ajankohtaiseksi. Kunnassa oli silloin 13 koulua, joista Kymi ilmoitti olevansa halukas ylläpitämään 10. Kymiyhtiö hoitikin kouluja aina sotavuosiin saakka. Kymintehtaan koulu siirtyi kunnalle v. 1947 ja oli viimeinen yhtiön ylläpitämä kansakouluista.

Teollisuusryhmä Kymin jalostusteollisuuteen kuuluva Self Copy -laitos on tuonut markkinoille liimalla esikäsitellyn self copy -paperin. Paperin reunaan ajetaan jo sen valmistusvaiheessa Voikkaalla liimaraita.

Painamisen ja kokoamisen jälkeen self copy -arkkipinon reuna käsitellään kirjapainossa toisella liimakomponentilla, jolloin tapahtuu sarjojen liimaantuminen. Menetelmä on yksinkertainen, varma ja hinnaltaan edullinen.

Huomattavia kohderyhmiä esikäsitellylle jäljentä-

Self Copylla markkinoille liimalla esikäsitelty paperi

välle paperille ovat lähetyluettelot, kuormakirjat ja rahtikirjat sekä muut toimistoissa käsiteltävät lomakkeet.

Kymin jalostusteollisuudessa uskotaan, että self copy tulee edullisen hintansa johdosta edelleen lisäämään markkinaosuuttaan. Vuosien aikana tehty kehitystyö on parantanut laatua monilta osin.

Uudentyyppisen liimalla esikäsitellyn jäljentävän paperin markkinoinnista on tehty sopimus paperiasiantaan laajentaneen Kirjateollisuusasioimiston kanssa.

Lähikuvassa sihteeri

Sihteeri Birgit Rantala Kymin keskuskonttorista on ehtinyt 18 yhtiöläisvuotensa aikana hoitaa monen johtavassa asemassa olevan henkilön käytännön asioita. Hän aloitti isännöitsijä Curt Cedercreutzin sihteerinä, oli sitten johtaja Olov Hixénin apuna ja viimeiset 13 vuotta johtaja Antti Örmälän ”oi-keana kätenä”.

Kaiken aikaa hän on hoidellut myös muiden henkilöiden juoksevia asioita sekä toiminut myös osastosihteerinä. Nyt Rantalan toinen keskeinen työllistäjä on materiaalihoitaja Erkki Laasonen.

”Sihteerin työn arvostus on lisääntynyt siitä, kun aikanaan nämä työt tässä huoneessa aloitin. Myös työn kuva on valtavasti muuttunut.”

”Koskaan ei tämä työ ole ollut pelkkää konekirjoitusta, mutta itsenäisiä tehtäviä on viime vuosina ilmaantunut yhä enemmän. Valtuudet ja tehtävät annetaan, työn voi sitten toteuttaa

parhaaksi katsomallaan tavalla. Tämä periaate on lisännyt myös sihteerien työn motivaatiota”, sanoo Rantala.

Birgit Rantalan työpöydällä on monenlaisia puhelimia: johtaja Örmälän ja johtaja Laasonen puhelimet, pikavalintalaitte ja sisäinen puhelin. Pienellä muistilla varustetulla kirjoituskoneella tehdään osa kirjoitustöistä, joskus Rantala kirjoittaa keskuskonttorin sanojenkäsitteilylaitteella.

”Tämän päivän tekniikka nopeuttaa työskentelyä, mutta asettaa myös vaatimuksia. Uusi laitteisto pitää ottaa käyttöön ja omaksua ennakkoluulottomasti.”

”Alalleen ei voi asettua, on kehitettävä koko ajan itseään ja pysyä mieluummin hieman aikaansa edellä.”

Sihteerin pitää toisaalta mm. tiedotusvälineitä seuraamalla olla selvillä, mitä ”on pinnalla” esimiehen hoitamissa asioissa.

Sihteerin rutiinitehtävät koostuvat postinkäsittelys-

tä, puhelimien hoitamisesta, arkistoinnista, kokousten, tapaamisten ja vierailujen järjestelystä, kirjoitustyöstä. Mikään päivä ei ole toisensa kaltainen, jokainen tuo uusia haasteita.

”Tätä työtä on vaikea suunnitella etukäteen. Työpäivä muodostuu monasti esimiehen tarpeiden mukaan ja usein kiireisyys ajaa loogisuuden ohi.”

Toisaalta, kun esimies on matkalla, ei asioita pidä jättää pöydälle lepäämään, vaan valmistella niitä oman toimivallan puitteissa. Tällaisia asioita ovat matkajärjestelyt, vierailuohjelmat ym.

”Sihteerien kesken puhutaan, että perusluonteemme on ’kätetty minä’. Se pitää varmaan osittain paikkansa, mutta omia ajatuksia ei tarvitse aina kätkeä ja olla sanomatta mielipiteitään. Toisenkin voi tehdä virheitä, ja omaakin harkintakykyä tarvitaan.”

Kalenteri on yksi Birgit Rantalan keskeinen apuvä-

line. Siihen merkitään tapaamiset, joita johtajilla on sovittu pitkällekin tulevaisuuteen. Aika ajoin sihteeri ja johtajat vertailevat kalentereitaan, koska molemmat tahoillaan saattavat sopia tapaamisista.

”Muistin varassa tässä kuitenkin paljon pelataan. Pitää muistaa kuka tavoitettavista istuu missäkin virastossa, keskusliitossa tai hallituksessa.”

”Joskus pitää puolestakin sanasta pystyä tarttumaan asiaan. Tällöin helpottaa pitkäaikainen yhteistyö, sijainen on tässä mielessä vaikeassa asemassa.”

Birgit Rantalan mielestä yhtiön sihteerit voisivat keskenään parantaa yhteistyömielintään. ”Erityisesti vanhempien ja nuorempien keskeinen vuorovaikutus olisi hyödyllistä.”

”Me vanhemmat tiedämme mistä tietoa saa ja uskallamme myös sitä kysyä. Moni erehdys olisi jäänyt tekemättä, jos asioista olisi kysytty ajoissa.”

Mikään päivä ei ole toisensa kaltainen

Sihteerien yhteistyötä olisi syytä kehittää, toteaa Birgit Rantala.